

11. PODMÍNKY, ZA KTERÝCH LZE AKCEPTOVAT POROD DO VODY NA PRACOVIŠTÍCH, KTERÁ SE K TAKOVÉ ALTERNATIVĚ ROZHODNOU

Autoři

J. Gogela, Z. Vebera

Revize 2013

P. Janků

Oponenti

Výbor Sekce perinatální medicíny ČGOPS ČLS JEP

Výbor České gynekologicko-porodnické společnosti ČGOPS ČLS JEP

1. Definice

Porodem do vody myslíme takový způsob vedení porodu, kdy vypuzovací fáze II. doby porodní probíhá pod úrovní vodní hladiny.

2. Indikace a podmínky

- Fyziologicky probíhající gravidita s jedním plodem v poloze podélné hlavičkou po ukončeném 37. týdnu gravidity.
- Fyziologický porodnický nález při přijetí rodičky k porodu.
- Fyziologický CTG záznam při přijetí k porodu.
- Nezatížená osobní porodnická anamnéza.

3. Kontraindikace

- Výskyt jakékoli patologie v průběhu I. nebo II. doby porodní (včetně podezření na chorioamnionitidu a fetální distres).
- Podání epidurální analgezie.
- Známé infekce rodičky - např. hepatitis, HIV.

4. Podmínky pro zdravotnické zařízení

- Vodní lázeň (vana, bazén) je součástí porodního sálu - boxu.
- Podmínky provozu lázně - vany jsou schváleny hygienikem.
- Podlahová krytina v místnosti lázně musí splňovat požadavky bezpečnosti práce - nesmí klouzat.
- Při pobytu rodičky v lázni je nutná neustálá přítomnost kvalifikované osoby a další osoby poblíž pro případný transport rodičky z lázně.
- Vypuzovací fázi II. doby porodní je osobně přítomen porodník i pediatr.
- Rodička porod do vody aktivně žádá a podepíše „informovaný souhlas“.
- Pracoviště eviduje porody do vody včetně komplikací u matky i novorozence (viz bod 7).
- Je vhodné, aby pracoviště vedlo přípravu rodiček k porodu ve vaně, včetně umožnění návštěvy na porodním sále.

5. Podmínky pro rodiče

- Výslovný písemně dokumentovaný zájem o porod do vody.
- Podpis informovaného souhlasu rodičkou.

6. Vedení porodu do vody

Příprava k porodu

Je nutné, aby rodička se zájmem o tento způsob porodu byla již v průběhu těhotenství seznámena se všemi jeho výhodami a riziky. Rodičky, které chtějí využít analgetického a relaxačního působení teplé vody a ukončit porod klasickým způsobem, mohou vstoupit do lázně kdykoli, tj. i před začátkem aktivní fáze I. doby porodní. Rodičkám, které chtějí родit do vody, podáme před vstupem do lázně očištěné klyzma.

Příprava lázně

K lázni používáme dále neupravenou pitnou vodu z vodovodního řádu. Teplotu vody si určuje rodička sama a nesmí přesahovat 38 °Celsia. Po porodu je nutno provést povrchovou dezinfekci vany.

Vedení I. doby porodní

Respektujeme obecné zásady vedení I. doby porodní. Rodička vstupuje do lázně během I. doby porodní. V průběhu I. doby porodní může rodička využít pobytu v lázni i opakovaně. Rodička zaujme takovou polohu, která jí přináší největší úlevu. Při delším pobytu ve vodě je vhodné doplňovat ztráty tekutin vzniklé pocením pitím slazeného čaje a minerálních vod.

Srdeční frekvenci plodu monitorujeme intermitentně sondami a přístroji určenými k použití pod vodou, které nesmí být napojeny na elektrickou síť. Kontrolujeme krevní tlak a pulz matky, při delším pobytu ve vodě i tělesnou teplotu. Odtékající plodovou vodu nepovažujeme za kontraindikaci pobytu ve vodě.

Dirupci vaku blan lze provést ve vodě. Vaginální vyšetření rodičky ve vodě je možné. V případě výskytu jakékoli patologie je nutno pobyt ve vodě ihned ukončit.

Vedení II. doby porodní

Respektujeme obecné zásady vedení II. doby porodní.

Po porodu plodu doporučujeme vypustit vodu z lázně pro kontrolu velikosti krevní ztráty.

Ochrana personálu

Lékař nebo porodní asistentka používá při vyšetření a porodu rodičky takové pomůcky, aby byla chráněna kůže před kontaktem s vodou, ve které je rodička.

7. Registr komplikací pracoviště

Pracoviště provádějící porody do vody registruje komplikace spojené s porodem do vody.

Informovaný souhlas – doporučený minimální rozsah

Pod pojmem porod do vody rozumíme takový průběh závěrečné fáze porodu, kdy se hlavička, novorozenec i celé jeho tělo porodí pod úrovní vodní hladiny.

Možnost vedení porodu do vody stanoví porodník po přijetí rodičky k porodu poté, jakmile zhodnotí celkový tělesný stav rodičky, provede porodnické vyšetření a zhodnotí záznam srdeční akce plodu provedený na kardiokardiografu.

V průběhu porodu je možné využít pobytu ve vodě i opakovaně. Při vlastním porodu je přítomen porodník i dětský lékař. Dojde-li v kterékoli fázi porodu k neočekávaným komplikacím, je nutno okamžitě pobyt ve vodě ukončit a uposlechnout doporučení odborného personálu.

Tento způsob porodu je považován za bezpečný, pokud jde o zcela normální průběh porodu.

Pozitivním efektem pro rodičku takto vedeného porodu je obvykle úleva při bolesti, možnost měnit polohu těla v průběhu porodu, provádí se méně nástřihů hráze. Dosud nebyl jednoznačně prokázán negativní ani pozitivní účinek takto vedeného porodu na novorozence.

U novorozence může dojít k vdechnutí plodové vody s nutností odsátí dýchacích cest, eventuálně s intubací – zavedení kanyly do průdušnice, nebo k infekčním komplikacím stejně jako při každém porodu, aniž by to bylo způsobeno samotným porodem do vody.

Informovaný souhlas:

Mám zájem o způsob vedení porodu do vody. Jsem si vědoma možných rizik spojených s takto vedeným porodem.

Podpis rodičky